

Åttonde roten, tomt 4

Kvarteret Gästgivaren

Tjugonde roten 1637–57v

Kronhusgatans södra sida nära östra val-
len

Elfte roten 1657h–70

Östra delen av 8.4

Lars Joensson böcker R20 1655: 2 mtl, 1656: 1.20, 1657: – 26 ****XI****, 1657h: 1, 1658: 2, 1659–60: 1½, 1661: 1, 1663: 1½, 1665: 4, 1666: 3, 1667–70: 8.4

(nära Sven Haraldsson i mantalslängdlistan) (Ytterligare en Lars Joensson 1655)

Den tidigaste säkre ägaren (gården tillskrivs 1679–1681 *Ambjörn Joensson besökare*, ”Lars Böt-ker ibidem”) till denna gård var Lars Jonson Bötker, som kan spåras tillbaka i längderna till 1655. Ännu 1700 nämns Lars Bötker som ägare: där bodde 1697 *Anders Börgesson Bötker*, som 1703 hade övertagit gården och 1705 hade *Håkan karduanmakare* som hyresgäst.

Avlidne Anders Bötkers sterbhus värderades 1723. För tomtöret svarade 1726–30 en *Nils Andersson*, som sistnämnda år betecknades som fattig.

1734 och 1745 betalade *järndragare Bengt Börgesson* tomtöret.

Gården hade 1755 övertagits av *karduanmakare Anders Lorens Rydberg*. Han var son till auk-tionsmästare *Anders Rydberg* och *Christina Ekman* och hade erhållit burskap den 5.10.1750. Han avled barnlös 5.1.1762, och hans hus och tomt på Kronhusgatan övertogs då av hans änka *Ingeborg Ödberg* (Berg II:9–10, 180). Hon är skriven för gården i tomtöreslängden 1665. Hon bör vara identisk med den *Ingeborg Andersdotter* (dotter till *Anders N* och *Anna Catharina Ödberg* och styvdotter till *visitören Lars Warmark*) som blev (om)gift med *karduanmakare Johannes Björkman*. Denne, som erhölet burskap 11.7.1766, blev ägare inte bara till denna tomt utan också till den väster härom. Hyresgäst hos honom var 1787 *sämskmakaren Matthias Sjöberg* (jfr Martin S, 8.2) *Ingeborg Andersdotter* avled barnlös 3.2.1778 (Berg II:1–2, 282).

Berg II:1–2, 140: *Sadelmakaremästare Erik Johan Askegren*, död barnlös 8.8.1834. Ägde stenhus och tomt nummer 8.4, Kronhusgatan, 4 000 rdr banco samt tomt nr 10.19, Klädespressaregatan, 100 rdr. Burskap 5.5.1820. G 25.8.1815 m *Anna Maria Collander*, född 1762, död barnlös 23.1.1831, systerdotter till *konrektor Collander* och förut gift med *hökare Olof Bergström*, död 1811.

Västra delen av 8.4

Håkan Andersson skomakare

1641–1666–81 Kvar 1696

Håkan Andersson skomakare bodde i dåvarande elfte roten från 1660. (Omtalas 1641 i 28:e roten, därefter i 27:e roten). Hos Håkan Andersson bodde enligt kontributionslängden *Anders Paulsson* skräddare – det är väl hans hustru, som Håkan skomakare 17.8.1659 anklagas för att ha hårdragit.

Anders Berg, identisk med Anders Olsson skomakare?

1697–1700

1696 kallas gården Håkan skomakares gård. Följande år 1697 svarar Anders Berg för tomtöret. Han torde vara identisk med den Anders Olsson skomakare som bor i gården 1700. 1705 har han avlösts av *Anders svarvares (Anders Kloots?) änka*. 1710 upptas icke gården i längderna.

Joen Joensson däledragare

1713?–1739

Till gården flyttade före 1715 Joen Joensson däledragare, kanske 1713, då han gifte sig med *däledragaren Sven Perssons änka Anna Persdotter*. Tomten värderades 1715 till 150 d smt, huset till 200 och lösejendomen till 150. Inneboende är 1717 konstapeln *Bengt Bratt* av artilleriet med sin hustru *Karin Hansdotter*, hantlangaren *Anders Lillias änka Marit Bryngelsdotter* (Lillia levde 1715), hantlangaren *Anders Brandtur* med hustru *Anna Andersdotter* och ett par soldathustrur. 1730 hade Jon däledragare, krukmakaren *Christian Wadern From (=Christian Wadom?)* som hyresgäst. Anna Pehrsdotter överlevde även Jon Jonsson däledragare, enligt bouppteckningen 26.10.1739, som upptar gården på Kronhusgatan till 315 d smt (Berg II:5–6, 275). Samma år sålde hon för 300 d smt gården till drängen *Sven Jung*, med förbehåll att hon i sin livstid skulle få bebo en stuga uppe i gården (köpebrev 13.12.1739, uppbud 17.12. s å).

Skeppare Sven Jung

1739–45, änkan 1746

Sven Jung blev skeppare och fick burskap 2.3.1744. Enligt bouppteckningen 22.3.1745 efterlämnade han änkan *Ingeborg Nilsson* och hus och tomt på Kronhusgatan mellan järndragare *Bengt Andersson* och smeden *Anders Pihl* i väster med en liten inmurad brännvinspanna, 494 d smt, samt ett dussin tallrikar av porslin med namn.

Borgaren Anders Kiellberg

1746–60

Borgaren Anders Kiellberg krävde för sin nuvarande hustru *Ingeborg Nilsson Jungs* räkning hösten 1746 plåtslagaren *Anders Pihl* (se 8.5) på 200 d smt, som denne, när hon var änka, lånade – *Pihl* tyckte att detta var ohemult. Lånet inkrävdes för fort, och *Kiellberg* hade tagit dubbel betalning för räntan, eftersom han, när bönder inkommit med hästar och varor, inhävt dem på *Pihls* gård tillsammans med bräder och tegelpannor (EIIb:40, 2.11.1746). – *Ingeborg Nilsson* avled året därefter (bou 24.11.1747, samma grannar som 1745 – se Berg II:5–6, 336).

Kocken vid Ostindiska Komp. Christian Werman (Werrman, Wirgman)

1760–

Tillsammans med sin nya hustru *Inga Christina* sålde *Anders Kiellberg* den 16.8.1760 för 940 d smt gården till kocken vid Ostindiska Kompaniet *Christian Werman*. I uppbudet den 7.12.1761 angavs läget till Kronhusgatan upp emot vällen mellan klensmeden *Lorentz Helgessons* hus å ena

och karduansmakaren mäster Anders L Rybergs gård å andra sidan. Tomten angavs i längden hålla 82 1/2 fot och i bredden 25 fot svenskt mått. I tomtöreslängden 1760 skrives gården på ostindiefararen Christian Wirgman. I själva verket måste Christian Werman ha ägt åtminstone en del av den tidigare – som Christian Werman står han skriven för den 1755. Den 10.10.1751 pantsatte han för lån av 400 d smt av herr *Peter Theodor König* (genom *Nicolaus Mattsen*) hus och gård på Kronhusgatan mellan karduansmakare Anders Ryberg å ena och plåtsmeden Anders Pihl å andra sidan.

Ostindiefararen Christian Wirgman var kvar 1770, men före 1775 övertogs denna tomt av *karduansmakare Johannes Björkman*,

som redan tidigare ägde tomten öster härom. Hyresgäst var 1785 perukmakaren *Niclas Litman* och 1787 ”juden och cattuntryckaren” *Isac Levin*. Vidare sämskmakaren Matthias Sjöberg.

Johannes Björkman ägde gården 1800, men 1807 är den skriven på *arrendatorn Erland Jonsson*. Uppbud 17.3.1806.

Senare uppbud av 8.4

insp Petter Pettersson	10.11.1834
skomak Eric Hallberg	22.1.1810
lokför Patrik Gillis Carlbourn	15.12.1862